

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Nowe Osiedle 2, 16-420 Raczki

tel./fax. (87) 56-85-046

e-mail: gops_raczki@op.pl

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2020

Raczki, marzec 2021r.

I. Wprowadzenie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach od 2012 roku jest instytucją odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu wspierania rodziny oraz kreowanie lokalnej polityki społecznej i rozwój systemu pomocy dla rodziny, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich na terenie gminy. Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach kontynuuje realizację nowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Do realizacji zadań gminy w zakresie wykonania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach. Zgodnie z art. 8 ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesienia świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną a także pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wskazane zadania realizowane są w oparciu o założenia programowe i ustawowe zawarte w szczególności w poniższych dokumentach:

- Ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm.);
- Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.);
- Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Raczki na lata 2017 – 2022;
- Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Raczki na lata 2019 – 2021.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożono na gminę zadania, mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, do których w szczególności należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny (z uwagi na panującą pandemię COVID 19 asystent rodziny nie uczestniczył w szkoleniach);
- tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- finansowanie
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny (z uwagi na panującą pandemię COVID 19 asystent rodziny nie uczestniczył w szkoleniach),
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 (Sprawozdanie rzeczowo-finansowych z wykonania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okres 01.01.2020r. do 30.06.2020r. przekazano za pośrednictwem CAS w dniu: 29.06.2020r., natomiast informację za okres od 01.07.2020 do 31.12.2020r. przekazano 26.01.2021r.).

Zgodnie z art. 179 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

II. Wspieranie rodziny – interdyscyplinarność działań

Wobec rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy, szczególnie poprzez:

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomoc w integracji rodziny;
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Wspieranie rodziny, to zespół planowanych działań, mających na celu przywrócenie funkcji opiekuńczo-rodzicielskich, działania te prowadzone mogą być w formie:

- ✓ pracy z rodziną m.in. poprzez konsultacje, poradnictwo specjalistyczne, terapię, mediację, usługi dla rodzin z dziećmi, pomoc prawną, przydzielenie asystenta rodziny;
- ✓ pomocy w opiece i wychowaniu dziecka poprzez placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające, może odbywać się to przy aktywnym udziale lokalnych instytucji, organizacji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

Pomoc rodzinie ma charakter czasowy, podejmowana jest przy pełnym wykorzystaniu zasobów własnych rodziny oraz jej potencjału. Praca z rodziną podejmowana jest zarówno w rodzinie wymagającej wsparcia, by mogła poradzić sobie z doznawanymi trudnościami, tak by nie doszło do działań interwencyjnych w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, jak i rodzinie w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza środowiskiem rodzinnym. Wówczas działania pomocowe zmierzają do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców umieszczonego dziecka, by możliwy był powrót dziecka do rodziny biologicznej. Podstawowymi zadaniami w pracy asystenta są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny, polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych.

Zadania z zakresu wspierania rodziny, zostały powierzone do realizacji Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Raczkach i były wykonywane przez pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny.

PRACOWNICY SOCJALNI

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu, a także wnioskowaniu do kierownika Ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach (opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej, kulturowej) i była realizowana w ramach pracy socjalnej.

W 2020 r. pracownicy socjalni objęli pomocą:

- 46 rodzin (203 osoby w rodzinie), w których występowała wielodzietność lub potrzeba ochrony macierzyństwa. Podjęte w tych rodzinach działania dotyczyły w szczególności: wnioskowania o pomoc finansową na zakup leków, artykułów higienicznych; wnioskowania o udzielenie pomocy rzeczowej w formie odzieży, opału; motywowania do aktywizacji zawodowej; wskazywania możliwości otrzymania bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, psychologicznego, prawnego); wskazywania możliwości kontrolowania budżetu domowego, monitorowania właściwego pełnienia ról rodzicielskich; udzielania pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, załatwianiu spraw urzędowych, wykorzystywaniu własnych uprawnień do świadczeń społecznych; udzielania poradnictwa w zakresie opieki i wychowania dzieci;
- 58 osobom przyznano pomoc w formie świadczeń pieniężnych (zasiłki celowe, specjalne celowe, okresowe);
- 22 osobom przyznano pomoc w formie rzeczowej (opał, artykuły spożywcze);
- 11 rodzinom wielodzietnym (66 osób w rodzinie) przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, wskazano i umożliwiono kontakt ze specjalistami (m.in. pedagogiem, psychologiem, prawnikiem); udzielono wsparcia w zakresie: tworzenia warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi rodziny, edukacji (wskazywanie właściwych metod wychowawczych, sposobu spędzania wolnego czasu, zwracanie uwagi na warunki sanitarno-higieniczne i zadbanie dzieci, motywowanie rodziców do pracy nad właściwą postawą i prawidłowym wypełnianiem swoich obowiązków), zdrowia (motywowanie do podjęcia leczenia);
- w 14 rodzinach rozwiązywali problemy związane z występującą w rodzinie przemocą;
- 26 uczniom ze szkół podstawowych, gimnazjum przyznano pomoc w formie posiłku;

- 1 osoba dorosła (liczba osób w tych rodzinach – 1) - jeden gorący posiłek dziennie (koszt jednego świadczenia wynosił 10,50 zł). Posiłki wydawane były przez: stołówkę przy Ośrodku Wsparcia w Lipniaku – obiad;
- 33 osobom (liczba osób w tych rodzinach – 92) - świadczenie pieniężne na zakup żywności (w kwotach od 100 zł do 700 zł);
- 16 rodzinom (liczba osób w tych rodzinach – 18) - świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (w kwocie 200 zł).

Większość działań, podejmowanych przez pracowników socjalnych, mimo pandemii, odbywały się w miarę możliwości, przy współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji, prokuratury, instytucji działających na rzecz rodziny (Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie).

ASYSTENT RODZINY

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) pomoc w poprawie sytuacji bytowej oraz w uzyskaniu samodzielności materialnej:
 - udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej;
 - udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
 - wspieranie aktywności społecznej rodzin;
 - motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
 - udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 2) wsparcie specjalistyczne:
 - udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
 - udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
 - motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych (z uwagi na sytuację epidemiczną, w 2020 r. zajęcia dla rodzin nie odbywały);
 - prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 3) czynności administracyjne:
 - prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
 - opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
 - dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
 - monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
 - sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 4) współpraca z innymi podmiotami:
 - współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
 - współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, które zajmują się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

5) czynności interwencyjne: podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

W ramach realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 01 lipca 2013r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Raczkach, został zatrudniony asystent rodziny. W 2020r. koszty wynagrodzenia osoby zatrudnionej na ww. stanowisku pokryte zostały z jednego źródła - środków własnych gminy - 20.921,67 zł. Dotacja w ramach Programu MRiPS „Program asystent rodziny na rok 2020” była przyznana jednorazowo w wys. 850 zł brutto (jednorazowy dodatek do wynagrodzenia).

W budżecie gminy zaplanowano na szkolenie asystenta kwotę 503 zł, wykonanie wyniosło 0 zł. W roku 2020 asystent rodziny z uwagi na pandemię COVID 19 nie brał udziału w szkoleniach.

Praca asystenta koncentrowała się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których znajdowały się małe dzieci. Głównym celem pracy asystentury była poprawa sytuacji materialnej i mieszkaniowej rodziny, podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców (m.in. poprzez stosowanie demokratycznego stylu wychowania, umiejętności wydawania i egzekwowania poleceń dzieciom, umiejętności okazywania emocji, stosowanie metod wychowawczych bez używania kar cielesnych), umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego przez rodziców, prawidłowego gospodarowania budżetem domowym, radzenia sobie z problemami dnia codziennego oraz poprawa wyników szkolnych ich dzieci. Należy nadmienić, że rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny, tylko za jej zgodą. W tym kontekście asystenturę należy rozumieć jako formę wsparcia, a nie przymusu.

W 2020 roku asystent rodziny pracował z 6 rodzinami, na które składało się 28 osób, w tym: 9 osób dorosłych i 19 dzieci w wieku od 0 lat do 19 roku życia. We wszystkich rodzinach występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności: brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, duży dystans uczuciowy w stosunku do dzieci, długotrwałe bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba, nadużywanie alkoholu, przemoc, konflikt pomiędzy małżonkami, ubóstwo, niepełnosprawność.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 poz.374 z późn. zm.) kierownik wniósł o ograniczenie do niezbędnego minimum wizyt w terenie, a wszelkie sprawy służbowe zalecił załatwiać i procedować w formie elektronicznej i poprzez rozmowy telefoniczne.

W okresie styczeń - grudzień 2020 r. asystent:

- opracował 12 aktualizacji planów pracy (ze względu na występujące zagrożenie zachorowaniem na koronawirusa plany pracy zostały dostosowane do aktualnej sytuacji epidemiologicznej, opracowane zostały z rodziną przy aktywnym udziale jej członków i współpracy pracowników socjalnych.) Głównym ich założeniem było podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, poprawa sytuacji materialnej i mieszkaniowej oraz polepszenie wyników szkolnych dzieci;
- w rodzinach z problemem alkoholowym prowadził profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie wzmocnienia rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- sześciu rodzinom udzielił pomocy w zakresie poprawy sytuacji bytowej, a w szczególności w zdobyciu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Wskazywał, jak sprawnie można

wykonywać obowiązki domowe; doradzał w jaki sposób zarządzać środkami finansowymi; pomagał w codziennej organizacji dnia rodziny; informował jak działają urzędy, placówki wspierające rodziny i dzieci; wyjaśniał w jaki sposób należy wypełnić dokumenty oraz załatwić sprawy urzędowe wykorzystując własne uprawnienia i możliwości (m.in. pomógł w wypełnianiu i złożeniu wniosków na świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz stypendia szkolone);

- sześciu rodzinom udzielił pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych. Monitorował działania dotyczące napisania podania o pomoc finansową i rzeczową (opał, artykuły spożywcze), pomagał w wyszukiwaniu ofert pracy, motywował do większego zaangażowania w opiekę nad dziećmi i zadbania o stronę estetyczną mieszkania;
- wszystkim rodzinom pomagał w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi; wskazywał sposoby wspólnego spędzania czasu wolnego, doradzał jak wychowywać i opiekować się dziećmi;
- motywował rodziców do regularnego gotowania ciepłych posiłków i dbania o zbilansowaną dietę dzieci;
- motywował do dbania o czystość w pomieszczeniach;
- motywował do większego zaangażowania w higienę dzieci i ich wygląd zewnętrzny;
- dokonał 12 ocen sytuacji rodziny.

W związku z zagrożeniem rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 działania asystenta rodziny od marca 2020r. realizowane były z uwzględnieniem aktualnej sytuacji pandemicznej. Asystent rodziny w trakcie pandemii prowadził pedagogizację rodziców i wsparcie informacyjne, instrumentalne i emocjonalne w sposób zdalny, za pomocą telefonu i bezpłatnych komunikatorów internetowych, do których rodziny również mają dostęp w telefonach komórkowych lub komputerach (np. Messenger, Skype, WhatsApp).

W trakcie pandemii asystent rodziny prowadził z rodzinami następujące działania:

- 1) Pedagogizację rodziców, dotyczącą prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi:
 - a) informowanie, jak dbać o higienę i zdrowie, zapobiegać zakażeniu koronawirusem (zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministerstwa Zdrowia),
 - b) omawianie korzyści z przebywania w domu, informowanie o ograniczeniach w przemieszczaniu się w danym czasie poza domem, o obowiązywaniu zakrywania nosa i ust w miejscach publicznych i innych obostrzeniach w związku z pandemią oraz zmian w tym zakresie,
 - c) przekazywanie informacji, co robić, gdy któryś z członków rodziny, w tym dziecko będzie miał objawy choroby COVID-19,
 - d) poradnictwo, jak zajmować się chorym członkiem rodziny,
 - e) omówienie organizacji dnia codziennego, w tym podziału obowiązków między członków rodziny,
 - f) tworzenie z rodzicami planu dnia,
 - g) omawianie pomysłów na spędzanie czasu z dziećmi, zabaw dla dzieci z wykorzystaniem przedmiotów i zabawek, które są w domu,
 - h) omówienie sposobów na wsparcie dzieci,
 - i) omówienie – jak pomagać dzieciom w odrabianiu lekcji w postaci e-learningu, wsparcie w kontaktach ze szkołą, zachęcanie do okazywania miłości dzieciom, do przytulania, chwaleń dzieci, nagradzania,
 - j) przekazywanie informacji dotyczących zasad prawidłowego odżywiania dzieci i dorosłych, by wzmocnić odporność,

- k) informowanie o zasadach bezpieczeństwa w domu, na ulicy, przestrzegania zasad bezpiecznej zabawy, prowadzenie rozmów ukazujących zagrożenia i konsekwencje prawne wynikające z pozostawienia dzieci bez opieki, upijania się rodziców w czasie sprawowania opieki nad dziećmi,
 - l) wzmacnianie i wspieranie konsekwencji i stanowczości rodziców wobec dzieci,
 - m) konfrontacja – pokazywanie następstw zaniedbywania dzieci w czasie epidemii przez rodziców w postaci utraty zdrowia lub życia.
- 2) Wsparcie emocjonalne i działania zaradcze:
- a) wysłuchanie,
 - b) pozwolenie na wyrażenie emocji,
 - c) prowadzenie rozmów wyjaśniających,
 - d) wspieranie członków rodziny w wyrażeniu wzajemnych oczekiwań,
 - e) wspieranie członków rodziny w poszukiwaniu rozwiązań na zasadach kompromisu,
 - f) informowanie o konsekwencjach prawnych wobec osoby stosującej przemoc,
 - g) motywowanie do kontynuacji leczenia, terapii, rewalidacji przez dzieci i dorosłych członków rodziny w postaci zdalnej,
 - h) kontakt z policją w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i innych członków rodziny.
- 3) Poradnictwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i realizacji spraw na rzecz domu i rodziny:
- a) zachęcanie rodziców do systematycznego wykonywania prac w domu (sprzątanie, zmywanie, dezynfekowanie, gotowanie, pranie, wietrzenie, prasowanie); pomoc w tworzeniu harmonogramu wykonywania obowiązków domowych z podziałem na członków rodziny oraz wspieranie w jego realizacji,
 - b) pomoc w sporządzaniu różnych pism urzędowych i realizacji spraw za pomocą komunikacji telefonicznej i internetowej,
 - c) tłumaczenie pism urzędowych,
 - d) zwracanie uwagi na systematyczne płacenie rachunków.
- 4) Działania metodyczne służące podwyższeniu umiejętności intrapsychicznych i interpersonalnych rodziców:
- a) omawianie sposobów na samoregulację stanu emocjonalnego rodziców,
 - b) pomoc w odreagowaniu emocji,
 - c) poradnictwo dotyczące panowania nad impulsami i zastępowania agresji.
- 5) Wskazywanie możliwości, rozszerzanie kontaktów z innymi, rzecznictwo:
- a) motywowanie do udziału w samopomocowych grupach społecznościowych w Internecie,
 - b) motywowanie do skorzystania w razie potrzeby z interwencji kryzysowej, podawanie numerów telefonów,
 - c) wskazywanie możliwości różnorodnych form pomocy, wskazywanie numerów telefonów, linków do stron internetowych,
 - d) udzielanie informacji oraz poszerzanie świadomości w zakresie przysługujących klientom praw,
 - e) reprezentowanie klientów w instytucjach,
 - f) monitorowanie działań prowadzonych przez rodziców na rzecz dzieci i całej rodziny.
- 6) Działania pośrednie polegające na:
- a) łączności z innymi pracownikami służb społecznych, czyli doraźnych kontaktach służących wymianie informacji w sprawach dotyczących rodziny lub w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu dzieci wymagających czynności zaradczych lub interwencyjnych,

b) konsultacji z bardziej doświadczonym pracownikiem lub specjalistą w danej dziedzinie, np. prawnikiem, psychologiem,

c) prowadzenie dokumentacji

Asystent w trakcie pandemii realizował również działania w miejscu zamieszkania rodziny w razie potrzeby - przy zachowaniu odpowiedniej odległości i zastosowaniu środków ochrony osobistej.

III. Finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka czy placówce opiekuńczo - wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki. Gmina zobowiązana jest do współfinansowania pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w wysokości odpowiednio:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020 r. plan na ww. cel wynosił 10.000 zł. Zgodnie z art. 191 ust. 1 oraz ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Raczki zobowiązana została do współfinansowania wydatków na opiekę i wychowanie dwójki dzieci z terenu Gminy Raczki przebywających w rodzinach zastępczych w Suwałkach. Opłata Gminy z tego tytułu wyniosła: 7.140,41 zł.

Na terenie gminy mieszkały 3 rodziny biologiczne, z których 6 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej:

- 4 dzieci umieszczone w rodzinnym domu dziecka w Koszalinie od 2007 roku - z rodziną biologiczną nie współpracuje asystent. Ojciec dzieci nie żyje, matka nie wykazuje zainteresowania odzyskaniem dzieci, jest uzależniona od alkoholu, nie podejmuje leczenia odwykowego. Z matką prowadzona jest praca socjalna, ww. sporadycznie korzysta ze świadczeń finansowych OPS. W 2012 roku była kierowana na leczenie odwykowe od alkoholu, nie została przyjęta na oddział z uwagi na niepełnosprawność intelektualną.
- 1 dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej w Suwałkach, od 2016 roku - praca z rodziną nie jest prowadzona ze względu na śmierć matki, ojciec biologiczny nie zamieszkuje na terenie gminy.
- 1 dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej w Suchowoli, od kwietnia 2020 roku - praca z rodziną nie jest prowadzona ze względu to, iż matka w chwili obecnej odwołuje się od postanowienia Sądu Rodzinnego w Suwałkach dot. umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej i nie wyraża zgody na współpracę z asystentem. Ojciec przebywa za granicą.

Pracownicy socjalni, na wniosek Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach, Augustowie oraz w Koszalinie, sporządzają okresowe opinie dotyczące sytuacji rodzin biologicznych oraz ich możliwości w zakresie powrotu dzieci do rodziny.

IV. Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Raczki na lata 2019-2021.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Raczki na lata 2019 - 2021, zwany dalej Programem jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w gminie od 2013r. i powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. Ww. program powołano uchwałą Rady Gminy Raczki Nr VI/47/19 z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Raczki na lata 2019-2021.

Głównym celem Programu jest: „Tworzenie optymalnych warunków do wychowania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych”.

Program adresowany jest do rodzin zamieszkujących Gminę Raczki, zwłaszcza do rodzin mających problemy opiekuńczo - wychowawcze, zagrożonych odebraniem dzieci i umieszczeniem ich w pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie.

Cele szczegółowe programu to:

- 1) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
- 2) Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.
- 3) Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- 4) Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

W minionym roku realizacja programu była utrudniona z uwagi na pandemię COVID-19. Zadania podejmowane w ramach Programu przez pracowników socjalnych jak i asystenta rodziny prowadzono z uwzględnieniem zalecanych środków ostrożności.

1. REALIZACJA POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Poniższa tabela obrazuje działania realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Raczki na lata 2019-2021 oraz instytucje zaangażowane w ich realizację.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1			
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny			
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadań
1.	Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej.	GOPS	W 2020r. podobnie jak w latach poprzednich pracownicy socjalni udzielali pomocy w formie świadczeń pieniężnych, niepieniężnych i pracy socjalnej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej. W 2020r. GOPS w Raczkach wypłacił następujące świadczenia z pomocy społecznej: - zasiłki okresowe: <ul style="list-style-type: none">• liczba świadczeń - 230• kwota - 81.749 zł - zasiłki celowe:

		<ul style="list-style-type: none"> • liczba świadczeń - 51 • kwota - 10.150 zł <p>- zasiłki stałe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba świadczeń - 164 • kwota - 91.391 zł <p>- program <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiani</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba świadczeń - 1.146 zł • kwota - 52.551 zł <p>Świadczeniami skierowanym do rodzin z dziećmi są m.in. świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego a także świadczenia wychowawcze. W 2020r. wypłacono następujące świadczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka: wypłacono 35 świadczenia, na kwotę 35.000 zł; - świadczenie rodzicielskie: wypłacono 99 świadczeń na kwotę 89.652,30 zł; - świadczenie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”: (nie wypłacono świadczeń); - fundusz alimentacyjny: wypłacono 284 świadczenia na kwotę 108.720,00 zł; - zasiłki rodzinne w liczbie 4.677 świadczeń, na kwotę - 547.680,21 zł; - dodatki do zasiłków rodzinnych: <ul style="list-style-type: none"> - z tytułu urodzenia dziecka w liczbie 12 świadczeń, na kwotę - 12.000,00 zł, - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w liczbie 80 świadczeń, na kwotę - 31.587,00 zł, - z tytułu samotnego wychowywania dziecka -145 świadczeń, na kwotę - 28.274,91 zł, - z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia - 32 świadczeń, na kwotę - 2.880,00 zł, - z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia - 152 świadczeń, na kwotę - 16.587,68 zł, - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła - 60 świadczeń, na kwotę - 6.780,00 zł, - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła - 732 świadczeń, na kwotę - 50.000,75 zł, - z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 1.253 świadczeń, na kwotę - 116.467,55 zł, - z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego - 259 świadczeń, na kwotę 25.097,95 zł. <p>Zadanie sfinansowano ze środków Gminy Raczeki oraz ze środków budżetu państwa. Czas realizacji: 2020 rok - w sposób ciągły.</p>
2.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole.	<p>GOPS, Placówki Oświatowe</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach, w ramach wieloletniego programu rządowego "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 - 2023 finansował żywienie (obiady w szkołach, posiłki w przedszkolach i żłobkach) dla 26 dzieci. W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. z pomocy w ramach ww. programu korzystało:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 26 dzieci ze szkół podstawowych oraz gimnazjum - w formie posiłku (koszt jednego świadczenia wynosił od 2,20 do 6 zł), - 1 osoba dorosła (liczba osób w tych rodzinach - 1) - jeden gorący posiłek dziennie (koszt jednego świadczenia wynosił 10,50 zł). Posiłki wydawane były przez: stołówkę przy Ośrodku Wsparcia w Lipniaku - obiad - 33 osobom (liczba osób w tych rodzinach - 92) - świadczenie

			<p>pieniężne na zakup żywności (w kwotach od 100 zł do 700 zł), - 16 rodzinom (liczba osób w tych rodzinach – 18) - świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (w kwocie 200 zł).</p> <p>Podstawą do objęcia dzieci dożywianiem jest lista utworzona na podstawie decyzji przyznających pomoc w formie posiłków, którą przygotowuje ośrodek pomocy społecznej z podaniem nazwisk dzieci, które należy objąć pomocą w formie dożywiania w danym roku szkolnym. Na tej podstawie stołówka szkolna wydaje obiady. Dalsza rekrutacja odbywa się na bieżąco przy współpracy GOPS - Szkoły, na podstawie ustaleń, przeprowadzonych wywiadów i wydanych decyzji. Mała liczba osób, które skorzystały z tej formy pomocy spowodowana była nauką zdalną wprowadzoną w konsekwencji panującej pandemii COVID-19. W 2020r. z pomocy w formie dożywiania korzystały rodziny, w których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego. Udzielenie pomocy poprzedzał wywiad środowiskowy w wyniku którego ustalono dochód zgodnie z kryterium dochodowym wynikającym z ustawy, a także potwierdzono przyczynę udzielenia pomocy w tej formie.</p> <p>Wydatki w 2020 r. na realizację powyższego programu (zakup posiłków, zasiłki celowe na zakup żywności, świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych) wyniosły ogółem 52.551 zł. z czego 40.351 zł to dotacja z budżetu państwa, a pozostała część czyli 12.200 zł to środki własne gminy.</p> <p>Zadanie sfinansowano ze środków Gminy Raczki oraz ze środków budżetu państwa.</p> <p>Czas realizacji: 2020 rok – w sposób ciągły.</p>
3.	Udzielenie dzieciom i młodzieży stypendiów.	Urząd Gminy	<p>Pomocą, w formie stypendiów w roku 2020 objęto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 58 uczniów – stypendia szkolne, - 4 uczniów – zasiłki szkolne, - 27 – stypendium Wójta Gminy Raczki. <p>Zadanie sfinansowano ze środków Gminy Raczki oraz ze środków budżetu państwa.</p>
4.	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.	Placówki Oświatowe, Urząd Gminy.	<p>W 2020 roku Szkoła Podstawowa w Raczkach otrzymała dotację celową na podręczniki (uczniowie klas I, IV, VII) i ćwiczenia (uczniowie klas I- VIII).</p> <p>W okresie nauki zdalnej, uczniowie Szkoły Podstawowej w Raczkach, mieli możliwość wypożyczenia laptopów i tabletów.</p>
5.	Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.	GOK	<p>WAKACYJNA KRAINA ZABAWY - zajęcia wakacyjne dla dzieci – 05-21.08.2020r; współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wzorem lat ubiegłych przygotowaliśmy bogaty program zajęć wakacyjnych dla dzieci, które zorganizowaliśmy przy finansowym współudziale Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przy pomocy wolontariuszek z Koła Młodych Przyjaciół Ziemi Raczkowskiej. Przez 3 tygodnie królowały zabawy, gry, konkursy, rytmika i taniec. Działania prowadzone były w plenerze z zachowaniem norm bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego.</p> <p>FAMILIJNE SPOTKANIE Z TEATREM”- 21.08.2020r. Dzieci wraz z rodzicami mogły obejrzeć familijny spektakl „Opowieści starego kredensu” oraz zajrzały do „Cukierni Pana Marcepana i Madame Lukier. Animacje prowadzili aktorzy z Teatru pod Orzełkiem z Białegostoku.</p>
6.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Ochrona Zdrowia, Placówki Oświatowe, GOPS	<p>Asystent rodziny oraz pracownicy socjalni, z zachowaniem środków ostrożności, w miarę możliwości, monitorowali sytuację zdrowotną w rodzinach dysfunkcyjnych, w przypadku niepokojących spostrzeżeń natychmiast o całej sytuacji informowano tutaj. Ośrodek (pielęgniarka, lekarz rodzinny) i proszono o skontrolowanie stanu zdrowia małoletnich.</p>
7.	Pomoc w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny	PCPR, GOPS	<p>W ramach tego zadania, mieszkańcy Gminy Raczki, wymagający wsparcia w zakresie zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny i</p>

	sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze.		rehabilitacyjny korzystają z pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach.
8.	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej.	Urząd Gminy, GOPS	W 2020 roku na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej (pobyt dziecka w rodzinie zastępczej) wydatkowano 7.140,41 zł. Zadanie sfinansowano ze środków Gminy Raczki oraz ze środków budżetu państwa.
9.	Współpraca z instytucjami i organizacjami spoza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinie.	Wszystkie podmioty	Asystenci i pracownicy socjalni, w związku z sytuacją epidemiczną, w ograniczonej formie podejmowali, współpracę z przedstawicielami instytucji realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny. Współpraca ta niezmiennie miała charakter konsultacji, wymiany informacji oraz wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do poprawy sytuacji zarówno rodzin z dziećmi, jak i rodzin ubiegających się o przejęcie opieki nad swoimi dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej. Partnerami asystenta i pracowników socjalnych w ich działaniach byli m.in. kuratorzy sądowi, policjanci, lekarze rodzinni i pielęgniarki środowiskowe oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i opiekunowie dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
CEL SZCZEGÓŁOWY 2			
Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach			
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadań
1.	Systematyczna praca z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym.	GOPS, Placówki Oświatowe, Policja	Asystent rodziny pełni bardzo ważną rolę w systemie wsparcia rodziny. Zajmuje się pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilizacji życiowej, która umożliwia jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodziny służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez niego działań pomocowych ustanie z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodziny: mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązaniu problemów podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię. Asystent rodziny zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu oraz z sądami. Powinien on aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny. W roku 2020 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Raczkach zatrudniony był jeden asystent rodziny w połowie wymiaru czasu pracy. Wydatki na wynagrodzenie asystenta

			rodziny pochodziły z środków własnych gminy i wynosiły 20.921,67 zł. Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny wyniosła 6, w tym jedna rodzina została zobowiązana do pracy z asystentem przez sąd.
2.	Coroczne uchwalanie gminnych programów profilaktycznych zawierających działania w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień oraz zasady ich finansowania.	Urząd Gminy/Rada Gminy, GOPS, GKRPA,	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii przyjęty został Uchwałą Nr XXIV/189/17 Rady Gminy Raczki z dnia 29 listopada 2017r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018 – 2020. Zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Raczki Nr XI/99/19 z dnia 30 grudnia 2019 r. uchwalono Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020. Programem jest częścią strategii integracji i polityki społecznej oraz podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych naprawczych zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych. Program na 2020 rok jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych. Zadania ww. Programu obejmują w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, 2. udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, 3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych, 4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, 5. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.	GOPS, GKRPA, Placówki Oświatowe, Policja, GOK	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raczkach w 2020r. odbyła 3 posiedzenia, na których głównymi tematami były postanowienia w sprawie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz rozmowy interwencyjno-motywacyjne przeprowadzane z osobami zgłaszanymi przez członków rodziny. Na rozmowy te zaproszono 11 osób (1 posiedzenie, na 2 posiedzenia ze względu na pandemię nie zapraszano osób). Koszty (wynagrodzenia członków Komisji, koszty obsługi Komisji, zakup komputera) - 11855,82 zł. Poniesiono koszty wniosków o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego w kwocie: 3969,28zł Szeroko rozumianą działalność profilaktyczną i informacyjną z zakresu uzależnień prowadzą członkowie ZI oraz grup roboczych powołanych do pracy z rodzinami uwikłanymi w przemoc. GOPS w Raczkach na stronie BIP (http://gops.raczki.biuletyn.net/?bip=1&cid=30&bsc=N) w zakładce: Lokalny Zespół Interdyscyplinarny udostępnił m.in.: - wykaz instytucji oferujących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie, - nr telefonów zaufania, np. Niebieska Linia Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Telefon Zaufania dla osób z problemem alkoholowym oraz uwikłanych w przemoc w rodzinie, telefon Suwalskiego Stowarzyszenia „Wybór”, itp. - Przydatne linki, m.in. Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Fundacji EGO – Poradni Rodzinnej w Suwałkach, Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR w

			<p>Suwałkach itp.</p> <p>W siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach znajduje się tablica informacyjna na której umieszczone są aktualne informacje dot. zjawiska przemocy, uzależnień oraz wykaz instytucji pomocowych.</p> <p>W siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach udostępniono ulotki, broszury i materiały edukacyjne z aktualnymi informacjami dot. zjawiska przemocy, uzależnienia itp.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Oferta specjalistycznego wsparcia w sytuacjach kryzysowych PCPR w Suwałkach,</i> - <i>Ulotka poradni Rodzinnej Fundacji EGO,</i> - <i>Broszura Nadużywanie alkoholu a problem przemocy domowej,</i> - <i>Broszura Procedura „Niebieskie Karty” – podstawowe informacje,</i> - <i>Broszura Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</i> - <i>Informator O procedurze „Niebieskie Karty”,</i> - <i>Broszura Jak i gdzie szukać pomocy? Poradnik dla rodziców i opiekunów nastolatków,</i> - <i>Plakat fundacji Pomarańczowa Linia</i>
4.	Promocja i realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych i prozdrowotnych w szkołach wspierających wychowanie dzieci i młodzieży - z zakresu uzależnień, zdrowego żywienia, wad wymowy, wad postawy skierowanych do rodziców i dzieci.	GKRPA, Placówki Oświatowe, Ochrona Zdrowia, GOK,	<p>Na terenie Gminy Raczki od 2016r. działa <i>Koło Diabetyków</i> które zrzesza 25 uczestników, są to osoby cierpiące na cukrzyce oraz ich rodziny. Podstawowe cele stowarzyszenia to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opieka i pomoc skierowana do osób cierpiących na cukrzyce; - reprezentowanie i ochrona interesów chorych wobec władz samorządowych i państwowych; - dbanie o jakość o jakość leczenia cukrzycy przez właściwe wykreowanie systemu leczenia diabetologicznego; - współpraca ze specjalistami (diabetolog, dietetyk, lekarz rodzinny, pielęgniarka środowiskowa itp.); - pomoc i rozwiązywaniu problemów z zdrowotnych i bytowych dzieci i młodzieży, osób dorosłych oraz w podeszłym wieku, dotkniętych cukrzycą; - edukacja dot. objawów, samokontroli cukrzycy; - integrowanie środowiska chorych na cukrzyce; - propagowanie zdrowego stylu życia poprzez realizację programu profilaktycznego „Stop Cukrzyca”. <p>W 2020r. Koło Diabetyków zorganizowało jedno spotkanie (marzec 2020r.). Dalsza działalność została zawieszona z uwagi na pandemię COVID-19.</p>
5.	Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku, kierowanie potencjalnych sprawców przemocy na działania korekcyjno-edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie.	ZI, GOPS, Policja, Ochrona Zdrowia, PCPR, Organizacje pozarządowe	<p>W 2020r. do Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Raczki wpłynęło 14 Niebieskich Kart wszczynających procedurę.</p> <p>Doraźna pomoc osobom uwikłanym w przemoc realizowana była poprzez bezpośrednią działalność członków ZI oraz członków grup roboczych powoływanych do pracy na rzecz rodzin dotkniętych przemocą. W 2020r. członkowie grup roboczych objęli pomocą i wsparciem ogółem 31 osób z 14 rodzin w których występował problem przemocy, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13 kobiet (3 kobiety powyżej 60 r. ż., jedna niepełnosprawna), • 14 mężczyzn (1 powyżej 65 r.ż.), • 4 dzieci. <p>Prowadzono jedną procedurę NK w której osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą, były dzieci. W przypadku ww. rodziny rodzin wystąpiono do Sądu Rodzinnego w Suwałkach z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny, wystąpiono do prokuratury z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie podejrzenia znęcania się.</p>
6.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w zakresie promocji zdrowego stylu życia poprzez sport, rekreację i kulturę.	Urząd Gminy, GKRPA, Placówki Oświatowe, Biblioteka	<p>Zadanie to realizowane jest głównie poprzez działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Raczkach oraz Szkoły Podstawowej w Raczkach.</p> <p>Do podstawowych zadań Gminnego Ośrodka Kultury należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie różnorodnych form edukacji artystycznej,

		Publiczna, GOK	<p>kulturalnej, społecznej i naukowej kierowanej do odbiorców wszystkich grup wiekowych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Popularyzowanie i promowanie twórczości artystycznej z różnych dziedzin sztuki. 3. Gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury. 4. Kształtowanie wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz podejmowanie działań integracyjnych w sferze kultury. 5. Rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych, przygotowywanie do odbioru i tworzenia wartości kulturalnych. <p>W roku sprawozdawczym GOK zorganizował następujące zajęcia:</p> <p><u>Działalność w zakresie edukacji i animacji kulturalnej:</u></p> <p>W 2020 r. w ramach działalności edukacyjnej i animacyjnej realizowane były następujące zajęcia stałe dla odbiorców w różnym wieku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acro-Dance- gimnastyka akrobatyczna - Fitnes- zajęcia ogólnorozwojowe - mażoretki - zajęcia taneczne/ 2 grupy/ - Zumba - zajęcia taneczne - zajęcia muzyczne- nauka gry na perkusji - zajęcia muzyczne- nauka gry na gitarze/ 3 grupy/ - zajęcia muzyczne – nauka gry na pianinie, keyboardzie - zajęcia plastyczne/2 grupy/ - zajęcia rękodzieła artystycznego - nauka języka angielskiego / 4 grupy/ <p>W godzinach pracy GOK-u funkcjonuje także pracownia komputerowa z bezpłatnym dostępem do Internetu oraz Galeria „ Nad Rospudą”, gdzie organizujemy wystawy czasowe. Ponadto funkcjonuje tzw. „Wolna pracownia”, w której możliwa jest realizacja indywidualnych pomysłów. Dostępny jest także kąciak gier planszowych, puzzli, telewizor. Realizacja zadań z zakresu rekreacji odbywała się poprzez organizowanie atrakcyjnego i bezpiecznego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i wakacji.</p> <p><u>Działalność amatorskich zespołów artystycznych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zespół wokalny - instrumentalny Raczkowiacy, który istnieje od 17 lat. Założycielem i kierownikiem artystycznym zespołu jest S. Marciniak. Zespół skupia entuzjastów śpiewu i gry na instrumentach muzycznych. W repertuarze zespołu znajdują się pieśni zarówno regionalne, jak i zaczerpnięte z różnych środowisk oraz kultur. Swoją dorobek artystyczny zespół prezentuje na imprezach lokalnych i ponadlokalnych reprezentując naszą gminę w powiecie i poza jego granicami. Raczkowiacy wydali dwie płyty, co roku zapraszają na wspólną majówkę. - Zespół śpiewaczy tradycyjnej muzyki ludowej „Zorniczeńka” z Wysokiego - powstał w 1990 r. Założycielem i kierownikiem artystycznym zespołu jest Stanisława Czuper - jedna z najwybitniejszych śpiewaczek ludowych Suwalszczyzny. Repertuar zespołu sięga głęboko do korzeni rodzimej tradycji i wykonuje pieśni obrzędowe i zwyczajowe z naszego terenu oraz kolędy, pastorałki, wielkopostne, przygodne i patriotyczne. - Zespół taneczny - Lilt- starsze mażoretki - Zespół taneczny - Lilki- młodsze mażoretki - Koło Młodych Przyjaciół Ziemi Raczkowskiej - powstało w 2004 r. z inicjatywy Anny Doroty Halickiej. Głównym celem jego działania jest przygotowywanie obrzędowych i innych widowisk scenicznych i plenerowych oraz oprawa artystyczna okolicznościowych uroczystości, i wydarzeń gminnych. <p>Z pomieszczeń GOKu korzysta także Orkiestra Dęta OSP w Raczkach -prowadzona przez Łukasza Masłowskiego, który</p>
--	--	-------------------	--

			także prowadzi naukę gry na instrumentach dętych .
7.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.	Urząd Gminy, GOPS, GKRPA, Policja, Placówki Oświatowe, GOK	W ramach tego zadania GKRPA współfinansowano Szkolne Programy Profilaktyki, oraz inne formy organizacji zajęć pozalekcyjnych, głównie poprzez finansowanie zakupu i usług w ramach tej działalności (m.in. sprzęt sportowy, ferie, inne art. do zajęć pozalekcyjnych, spektakle) Koszt tego zadania wyniósł: 24547,45 zł. Zakupiono materiały profilaktyczne na kwotę - 6014,09zł
8.	Podjęcie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	GOPS, Placówki Oświatowe, Policja, Kuratorzy	Pracownicy socjalni uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka dotyczących wychowanków przebywających w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Pawłowce. Celem spotkań było omówienie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej instytucjonalnej oraz ich rodzin biologicznych. Ponadto pracownicy socjalni wydali 5 opinii dot. funkcjonowania rodzica biologicznego oraz przeprowadzili 8 wywiadów środowiskowych w celu ustalenia odpłatności rodzica biologicznego za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach mając na względzie dobro dzieci i rodziny w 2020r. zatrudnił asystenta rodziny, który obejmował swoim wsparciem 6 rodzin. Asystent rodziny opracowywał i realizował plany pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi. W przypadku dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej współpracował z koordynatorem pieczy zastępczej, jak również z innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.
9.	Monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.	GOPS, Policja	W przypadku rodzin zagrożonych kryzysami i wykluczeniem społecznym podejmowanych jest kilka działań: a) procedura postępowania w przypadku konieczności zastosowania art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych GOPS w Raczkach. W 2020 roku nie było konieczności stosowania tej procedury, w wyniku przemocy nie odebrano rodzinom żadnego dziecka. b) działania wynikające z prac Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2020 roku Zespół podejmował działania w stosunku do 14 rodzin. Powołano 14 grup roboczych, które spotkały się w sumie 41 razy. W stosunku do jednej rodziny wystąpiono do Sądu Rodzinnego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny. c) procedura przyznawania asystenta rodzinnego – w roku sprawozdawczym asystent rodziny kontynuował współpracę z sześcioma rodzinami. d) Wobec rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej GOPS w Raczkach podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy w szczególności przez: - analizę sytuacji rodzinnej i środowiska rodzinnego oraz przyczyn powstawania kryzysu w rodzinie; - rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny; - wzmocnienie funkcji rodziny; - podnoszenie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny; - przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny; - pomoc w integracji rodziny. Zgodnie z Programem prowadzono działania względem rodzin tzw. dysfunkcyjnych, jak również w ramach działań profilaktycznych względem rodzin zagrożonych patologią. Adresatami programu są w szczególności rodziny z dzieckiem bądź dziećmi: ✓ przeżywające trudności; ✓ zagrożone sytuacją kryzysową;

			<ul style="list-style-type: none"> ✓ umieszczonymi w pieczy zastępczej; ✓ wymagające wspomagania wychowawczej funkcji, po powrocie dziecka bądź dzieci do rodziny naturalnej.
10.	Wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wspierania rodziny i dziecka	<p>GOPS, Placówki Oświatowe, GOK</p>	<p>Działania z zakresu wspierania rodziny, podobnie jak w poprzednich latach, promowali przede wszystkim pracownicy socjalni oraz asystent rodziny w trakcie pracy z rodzinami oraz podczas służbowych kontaktów z przedstawicielami instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodzin i współpracujących z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Raczkach w ww. zakresie. Realizowane działania polegały przede wszystkim na udzielaniu informacji o idei asysty rodzinnej i rodzin wspierających oraz dystrybucji ulotek dotyczących ww. tematyki. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie wspierania rodziny niezmiennie propagowane były również za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej.</p>
11	Zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	GOPS	<p>W 2020 roku asystent rodziny pracował z 6 rodzinami, na które składało się 28 osób, w tym: 9 osób dorosłych i 19 dzieci w wieku od 0 lat do 19 roku życia. We wszystkich rodzinach występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności: brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, duży dystans uczuciowy w stosunku do dzieci, długotrwałe bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba, nadużywanie alkoholu, konflikt pomiędzy małżonkami, ubóstwo, niepełnosprawność.</p>
CEL SZCZEGÓŁOWY 3			
Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży			
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadań
1.	Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	2019-2021	<p>W skład ZI Gminy Raczki wchodzi m.in. pedagog i psycholog szkolny. W 2020r. pedagog szkolny był członkiem 2 grup roboczych.</p> <p>Z uwagi na pandemię COVID-19 dzieci działania profilaktyczne w szkołach były ograniczone. W 2020r. od 16.03.2020r. do 24.05.2020r. wszystkie szkoły były zamknięte, nauka odbywała się zdalnie. Od 25.05.2020r. otwarto jedynie przedszkola i klasy I-III. Zięcia odbywały się w reżimie sanitarnym. Od 26.10.2020r. klasy IV-VIII ponownie przeszły na nauczanie zdalne. Od 09.11.2020r., wszystkie klasy szkół podstawowych, do końca roku szkolnego kontynuowały nauczanie zdalne.</p>
2.	Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień	2019-2021	<p>W roku 2020 pomocą w formie stypendiów szkolnych objęto 26 rodzin. Ze stypendiów socjalnych skorzystało 58 uczniów. 27 uczniom przyznano pomoc w formie stypendium Wójta gminy Raczki dla uzdolnionych dzieci i młodzieży.</p> <p>Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia, w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko.</p> <p>W 2020 roku wypłacono 12.952 świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 6.452.043,30 zł, świadczenie wychowawcze pobierało 628 rodzin.</p> <p>Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz.U. z 2018r. poz. 1061 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczenia „Dobry Start”. Świadczenie „Dobry Start” przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia.</p>

			Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymają świadczenie do ukończenia przez nie 24. roku życia. W okresie od lipca 2020 do listopada 2020r. przyjęto 478 wnioski o świadczenie „Dobry Start”. Wsparciem objęto 733 dzieci, które otrzymały pomoc o łącznej wartości 219.900,00 zł.
3.	Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych	2019-2021	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii przyjęty został Uchwałą Nr XXIV/189/17 Rady Gminy Raczki z dnia 29 listopada 2017r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018 – 2020. Zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Raczki Nr XI/99/19 z dnia 30 grudnia 2019 r. uchwalono Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020. Programem jest częścią strategii integracji i polityki społecznej oraz podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych naprawczych zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych. Program na 2020 rok jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych.
4.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych	2019-2021	Bogatą ofertę zajęć pozaszkolnych oferuje Gminny Ośrodek Kultury w Raczkach. Tworzy m.in. warunki do działalności amatorskiego ruchu artystycznego. W strukturze GOK działają następujące amatorskie zespoły artystyczne: - Acro-Dance- gimnastyka akrobatyczna - Fitnes- zajęcia ogólnorozwojowe - mażoretki - zajęcia taneczne/ 2 grupy/ - Zumba - zajęcia taneczne - zajęcia muzyczne- nauka gry na perkusji - zajęcia muzyczne- nauka gry na gitarze/ 3 grupy/ - zajęcia muzyczne – nauka gry na pianinie, keyboardzie - zajęcia plastyczne/2 grupy/ - zajęcia rękodzieła artystycznego - nauka języka angielskiego / 4 grupy/ W godzinach pracy GOKu funkcjonuje także pracownia komputerowa z bezpłatnym dostępem do Internetu oraz Galeria „ Nad Rospudą”, gdzie organizujemy wystawy czasowe. Ponadto funkcjonuje tzw. „Wolna pracownia”, w której możliwa jest realizacja indywidualnych pomysłów. Dostępny jest także kącik gier planszowych, puzzli, telewizor. Realizacja zadań z zakresu rekreacji odbywała się poprzez organizowanie atrakcyjnego i bezpiecznego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i wakacji.
5.	Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży	2019-2021	Mieszkańcy gminy Raczki, w ramach bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego organizowanego przez PCPR w Suwałkach, mogą korzystać z konsultacji indywidualnych. W 2020r. konsultacje odbywały się głównie telefonicznie.
CEL SZCZEGÓŁOWY 4 Wsparcie rodzin znajdujących się sytuacji kryzysowej			
Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadań
1.	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze pomocy asystenta rodziny	GOPS	W 2020 roku asystent rodziny pracował z 6 rodzinami, na które składało się 28 osób, w tym: 9 osób dorosłych i 19 dzieci w wieku od 0 lat do 19 roku życia. We wszystkich rodzinach występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności: brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, duży dystans uczuciowy w stosunku do dzieci, długotrwałe bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba, nadużywanie alkoholu, przemoc, konflikt pomiędzy małżonkami, ubóstwo, niepełnosprawność.
2.	Świadczenie pracy socjalnej na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze	GOPS	Pierwszym krokiem w kierunku skutecznego udzielenia przez Gminę Raczki wsparcia rodzinom w kryzysie oraz przeżywającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej jest diagnoza występujących w nich problemów. Trafnie postawiona diagnoza jest niezbędna do podjęcia decyzji objęcia rodziny właściwą formą pomocy,

			<p>mającą na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.</p> <p>Informacje o rodzinach przeżywających kryzys, czy też mających trudności w prawidłowym sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pozyskują przede wszystkim pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach. Głównym źródłem informacji są przeprowadzane przez nich rodzinne wywiady środowiskowe, kontakty z rodzinami, w których prowadzona jest wyłącznie praca socjalna oraz kontakty z pracownikami innych instytucji, w tym jednostek oświatowych, ochrony zdrowia, sądu i policji. Działania pracowników socjalnych mimo pandemii były prowadzone stale, z uwzględnieniem zasad przeciwdziałania rozprzestrzeniania się koronawirusa.</p>
3.	Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	GOPS, PCPR	<p>Pracownicy socjalni GOPS w Raczkach rozeznawali środowisko lokalne i rodzinne w celu zdiagnozowania potrzeb społecznych rodzin. Na bieżąco prowadzona była praca socjalna, której celem była pomoc osobom i rodzinom w ich funkcjonowaniu w środowisku społecznym. Ponadto zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pracownik socjalny dokonał analizy sytuacji rodziny.</p>
4.	Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze	GOPS	<p>Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie w rodzinach znajdujących się pod ich opieką poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • systematyczną analizę dokonywaną przez 3 pracowników socjalnych i jednego asystenta rodziny - sytuacji rodzin, środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinach; • rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin poprzez współpracę z asystentem rodziny; • systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną; • stałą współpracę pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny, w szczególności ze szkołami, policją, sądem, z przedstawicielami innych instytucji, organizacjami pozarządowymi w celu wymiany informacji, wypracowania wspólnych działań profilaktycznych i kompensacyjnych na rzecz rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo-wychowawczym. <p>Ważnym jest kontynuowanie działań asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym Ośrodka. Pracownik socjalny nie ma możliwości prowadzenia działań przypisanych asystentowi rodziny, gdyż te działania skierowane na konkretną rodzinę i są działaniami ciągłymi prowadzonymi o różnych porach dnia. Tylko połączenie pracy pracownika socjalnego, asystenta rodziny, ewentualnie kuratora sądowego daje pełen obraz sytuacji rodziny i daje możliwość trafnego zdefiniowania form wsparcia, działań krótkofalowych i długofalowych na rzecz rodziny. Taka praca stwarza możliwość uzyskania mniejszych, bądź większych efektów z rodziną.</p> <p>Rodziny, których dzieci postanowieniem Sądu zostały umieszczone w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych objęte są również działaniami pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny, mającymi na celu takie wsparcie rodziny oraz wzmocnienie jej kompetencji opiekuńczo-wychowawczych w celu umożliwienia powrotu dzieci do środowiska.</p> <p>W przypadku, gdy w rodzinie dochodziło do przemocy Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy powoływał grupy robocze mające na celu opracowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie oraz monitorowanie realizacji planu i podjętych działań.</p>

			Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu pracy z nimi, jest jednym z zadań asystentów, które wynika z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ilość i sposób kontaktów z rodziną w okresie monitoringu nie są określone w ww. ustawie. Działania asystentów w czasie trwania monitoringu sytuacji rodziny polegały również na kontaktach z jednostkami oświatowymi, ochrony zdrowia, a także kuratorami sądowymi i pracownikami socjalnymi celem bieżącego śledzenia sytuacji dzieci. W 2020r. asystent nie dokonywał monitoringu sytuacji rodziny po zakończeniu współpracy z uwagi na to, iż nie zakończono współpracy z żadną rodziną.
--	--	--	--

2. Źródła finansowania programu

Gminny Programu Wspierania Rodziny w 2020 roku finansowano w ramach:

- środków budżetu Gminy Raczki - środków własnych budżetu samorządu terytorialnego,
- dotacji celowych z budżetu państwa oraz
- środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł (m.in. programy rządowe).

3. Harmonogram realizacji programu

Realizacja programu odbywała się na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zadania były realizowane w sposób ciągły i systematyczny w ramach czasowych objętych programem. Program Wspierania Rodziny w Gminie Ryszków na lata 2019-2021 będzie stanowił kontynuację tworzenia systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych, poprzez zintegrowane i spójne działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Raczki.

4. Zakładane efekty realizacji programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
3. Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
4. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
5. Wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielania asystenta rodziny.

W wyniku realizacji ww. Programu:

1. Nastąpiła poprawa funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
3. Wzmocniono więzi rodzinne.
4. Rodziny nabyły umiejętności i zdobyły wiedzę na temat właściwego rozwiązywania konfliktów emocjonalnych, wewnątrzrodzinnych oraz w odniesieniu do dzieci-nabyły one umiejętności właściwego rozwiązywania konfliktów w środowisku szkolnym i grupie rówieśniczej.
5. Skuteczniej i efektywniej wykorzystano z istniejących zasobów.

3. Monitoring i ewaluacja programu

Ewaluacja będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych pozyskanych przez podmioty uczestniczące w realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Raczki.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów:

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (w tym: liczba rodzin, którym przyznano pomoc finansową na zakup artykułów szkolnych, podręczników, itp.).
2. Liczba dzieci korzystających z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”.
3. Liczba udzielonych stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym.
4. Liczba dzieci biorących udział w koloniach.
5. Liczba osób niepełnosprawnych, którym dofinansowano sprzęt ortopedyczny, środki pomocnicze, itp.
6. Liczba rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi objętymi pracą socjalną.
7. Liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa.
8. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
9. Liczba dzieci, za które opłacany jest pobyt w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej.
10. Liczba osób, które uczestniczyły w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie.
11. Liczba i forma podejmowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i prozdrowotnych z zakresu uzależnień, przeciwdziałania przemocy, zdrowego stylu życia, itp.
12. Liczba i forma organizowanych zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.

Monitoringiem programu zajmował się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach na podstawie pozyskiwanych informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy oraz informacji uzyskiwanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań. Celem bieżącego monitoringu była obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiły się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami, na bieżąco były one weryfikowane i dostosowane do potrzeb grupy docelowej.

V. Potrzeby związane z realizacją zadań w 2021 roku

Budowanie i realizowanie gminnego systemu wspierania rodzin wieloproblemowych jest zbiorem mechanizmów i oddziaływań na rzecz tych rodzin, wyznacza kierunki podejmowania inicjatyw i działań na rzecz wspierania rodzin.

W 2021 roku za kluczowe przyjęto:

- realizowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021;
- opracowanie pod koniec roku 2021 kolejnego trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 oraz przedstawienie go Radzie Gminy;
- realizację i intensyfikację działań profilaktycznych oraz metod pracy z rodziną, mających na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku;
- doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, mających kontakt z dzieckiem i jego rodziną;
- realizowanie i doskonalenie kompleksowego i spójnego systemu wspierania rodziny oraz opieki nad dzieckiem i rodziną poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego;
- kontynuowanie realizacji zadań, wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny;
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, bądź placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Potrzeby związane z realizacją zadań:

1. Doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, mających kontakt z rodziną.
2. Kontynuowanie realizacji zadań, wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny.
3. Współpraca z PUP w zakresie pozyskiwania miejsc pracy.

W 2020 r. w dniach 8 - 10 czerwca PUW w Białymstoku przeprowadził kontrolę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach w zakresie oceny realizacji zadań gminy (własnych i zleconych) wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami określonymi w ww. ustawie, w okresie od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli. Wykonywanie zadań przez GOPS w Raczkach w kontrolowanym zakresie oceniono pozytywnie.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Raczkach
Justyna Sadowska-Kurzyna